

НЕПУНИХ ДЕСЕТ ДАНА дјели нас од несвакидања грађана — дана борца, који је, у иницијативу значајних датума наше необичне бурне историје, био и остало један од најдражих и најближих свим народима и народностима наше социјалистичке домовине.

Четврти јул није обично славље бораца за слободу и социјалистичку изградњу. Тога дана многи ће се сјетити своје револуционарне прошлости, идеала, који су их покретали у борбу и другога који нису дочекали њихово остварење. Тог истог дана ће се наша омладина, која се васпитава на револуционарним традицијама, сачути са својим сновима о будућности.

ПРЕД ДАН БОРЦА

Четвртог јула четрдесет и прве године наши народи закорачили су на позив друга Тита тешким и славним путем да би се коначно и завијен разграничили са револуционарним елементима свих боја који су настојали да их упрегну у братобилачку борбу. Одлуке проширеног Политбира ЦК КПЈ и друга Тита да се, у вријеме вукодлачке кошмарне фашистичке ноћи, разгоре огњеви свенародне борбе, те одлуке донијете 4. јула 1941. године, почеле су да се остварују већ након

неколико дана. Седмог јула српски народ, пузњима Жикице Јовановића-Шпаница у Белој Цркви, наставио је свијетлу традицију рушења свих предграђа националне ускогрудости и шовинизма. Тринаестог јула црногорски народ изразио је не само своју љубав према националној слободи него и тежњу за успостављањем напреднијег друштвеног поретка у коме не ствараљачке народне снаге моћи да дођу до израја на најхуманији начин. Ехо четвртог јула били су величанствени

подвиги босанско-херцеговачких, хрватских, словеначких и македонских партизана, који су устали против окупаторских програма, усташких логора, четничке каме и сваког насиља.

Четврти јул 1974. године наши народи очекују не само са огромним достигнућима, већ и у пуном јеку борбе за освајање нових тековина социјалистичке демократије, која више није само са и далека перспектива најбољих и најборбенијих народних снкова, већ наша свакодневница у којој, под јарком свјетлошћу одлука Десетог конгреса СКЈ, сви трудбеници нове Југославије доприносе, према својим могућностима, да племенити сан хероја наше Револуције из дана у дан слави све величанственије побједе.

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА III ° БРОЈ 36 ° 25. ЈУН 1974.

ЦИЈЕНА: 1 ДИНАР

ПРЕДСТАВНИЦИ НАРОДА С НОВИМ ПУНОМОЋИМА

Новоизabrani представници радних људи и грађани у Скупштини општине не зову се више одборници већ делегати. Овом промјеном означен је, заправо, крај класичне политичке репрезентације у нашем скупштинском систему.

Скупштина општине је орган друштвеног самоуправљања и највиши орган власти у оквиру права и дужности Општине, а према рјешењима у новом Уставу и Статуту има три вијећа: Вијеће удруженог рада, Вијеће мјесних заједница и Друштвено-политичко вијеће.

Вијеће удруженог рада чине делегати радних људи у организацијама удруженог рада и другим самоуправним организацијама и заједницама рада. Вијеће мјесних заједница у Скупштини општине сачињавају делегати радних људи и грађана у мјесној заједници. Друштвено-политичко вијеће сачињавају делегати радних људи и грађана организовани у оне друштвено-политичке организације које су удружене у Социјалистичким савезима радног народа.

У двадесет и седам делегација општине Будва изабрано је 452 члана од којих Скупштину општине чине педесет седам делегата.

Овако конституисање Скупштине обезбеђује пуну одговорност друштвено-политичких организација за остваривање делегатског система и спровођење утврђене политике. Јачањем њихове одговорности обавезиваће их на већи степен активност, што ће резултирати бољим и садржајнијим радом у општини, мјесној заједници и радиој организацији.

Функционисање делегатског система веома је сложен и одговоран посао. Нојви систем тражи и одговорност делегата у мјесним заједницама и у организацијама удруженог рада, као и делегата у скупштинским вијећима. Неопходна је обострана заинтересованост и одговорност према себи и својим бирачима. Постоји потреба да се о многим питањи-

ма делегати консултују не само с делегацијом него и са бирачима, а обавеза је да се о виталним питањима привредног и друштвеног развоја чују мишљења и предлози свих грађана и радних људи.

Конечно је ријешено да ни Скупштина ни појединачни не могу преузимати обавезе и дужности на стари начин, нити, у име и за рачун, „са-

моуправљања“, одлучивати на брзину и без добро припремљених материјала и претходних консултација са свим делегацијама. Подијељена је надлежност вијећа у Скупштини. Основну картику чине делегације радних људи и грађана, а делегати у Скупштини заступају и тумаче њихове ставове. То доприноси радној атмосфери каква је би-

ла на прошлој сједници Скупштине, мада су разматрана питања од виталног интереса за општину. Сви материјали били су благовремено достављени делегацијама како је то и утврђено Пословником. Делегације су савјесно разматрале све материјале, који су претходно прошли кроз општинску комисију за прописе, а на самој сједници, поред веома плодних диску-

ција, поднијели су Скупштини, у име својих делегација, седам амандмана. И не само то, већ делегације настављају рад и послије сједница вијећа и Скупштине, баве се проблемима из дјелатности своје мјесне заједнице или основне организације удруженог рада, а по мајству Скупштини и у спровођењу одлука које је она донијела. (Примјер делегације Мјесне заједнице Бечића око спровођења одлуке о кампањању).

Ујесто својих, како је раније било, сада се заступају ставови делегација. Порасла је одговорност према делегацији и у Скупштини у којој се износе и заступају ставови. Квалитет нових уставних рјешења, која су нашла своје место у нашем Статуту, обавезује све делегације и делегате да се она остварује и остваре. То императивно тражи да се организовано и интензивно води друштвена борба за реализацију нових рјешења. А то борба је разноврсна по облицима, богата по садржају, програмирана и свакодневна.

Делегације и делегати дужни су да се свакодневно заједно да се што више радних људи и грађана информише о одлукама Скупштине, о њиховим ставовима, али је, исто тако, потребно да преузму одговорност за до следно спровођење усвојених одлука, јер ће само на тај начин испunitи своју функцију. Само тако ће се доказивати да су поноси новог и прогресивног у нашем друштву и оправдати повјере које им је указано.

Због специфичности вијећа у многим дебатама појављиваће се додирне тачке с проблемима о којима се доносе одлуке. Зато је Пословником у спровођењу међахизам који омогућава делегатима у другом вијећу да дају мишљења и о питањима која нису непосредно у њиховој надлежности. За појединачну су надлежна два вијећа, која расправљају равноправно, а одлука се доно-

ЉУБИШИН ЈУБИЛЕЈ

Са сједнице одбора

У БУДВИ ЈЕ 24. ЈУНА, под предсједништвом Добротија Ђулафића, потпредсједника Савезног извршног вијећа, одржана прва сједница Одбора за прославу 150-годишњице рођене Стјепана Митрове Љубишице на којој су конституисана тијела која се током ове, а дјелмично и наредне године бринути о спровођењу задатака из разноврсног програма прославе. На основу материјала, који је донијела иницијативна група, прослава овог значајног црногорског и југословенског писца треба да поприми што садржајнији и шири карактер.

Између остalog, у Будви ће се приредити изложбе о Љубишином животу и раду, а у његовој родној кући биће отворен меморијални музеј. Један трг у старој Будви до биће именован по његовом имену. Друштво за науку и умјетност Црне Горе уврстило је у програм своје редовне дјелатности одржавање посебног научног симпозијума, посвећеног Стјепану Митрову Љубишићу, и критичко издање његових цјелокупних дела. Црногорско народно позориште предвиђа сценске извођења једног Љубишиног дела. Књижевни часопис посвећен је један свој животу и дјелу овог књижевника.

Књижевник Чедо Вуковић заложио се за систематизацију тематских сродних цјелина из програма. Зато је потребно обавити одређена научна испитивања, диференцијација издавачке подухвате, а у меморијалном дјелу прославе укључити школе и друге културно-образовне установе.

Видоје Жарковић, члан Предсједништва СФРЈ, нагласио је да ова прослава не треба да буде окренута само према поштовавању Љубишиног дјела, већ да представља и напор усмерен на реафирмацију вриједности које то дело поси, утицајући се у преобрађај друштва и културе све до наших дана.

(Наставак на трећој страни)

АКТИВИРА СЕ ОМЛАДИНА БЕЧИЋА

У БЕЧИЋИМА ДО САДА, такође, није постојала омладинска организација. Так на једном од састанака СК, у коме и петнаестак омладинаца, постављено је питање: шта и када с омладином? Омладинци-комунисти сами су се побринули да одговоре. Већ на првом састанку изабран је нови предсједник омладинске организације, **Војо Куљача**, и секретар **Бранко Ивановић**. Они су почели припреме за ширу друштвено-политичку дјелатност. Поставили су им неколико питања у вези с преузимањем одговорности за будући рад.

Војо Куљача

Бранко Ивановић

— Недовољна организованост наше омладине посљедица је њене незанимљивости за текућа збивања у нашој земљи — рекао је новоизабрани предсједник, иначе већ пет година члан Партије, **Војо Куљача**. — Ми немамо ни кутка где бисмо се окупљали, договарали, планирали... Препуштени смо самима себи, а то није добро. Зато смо разговарали да реновирамо зграду старе школе у Рафаиловићима у којој би оспособили више просторија за телевизијски пријемник, шаљ, стони тенис, и диско-клуб с помоћним баром безалкохолних пива.

То ће свакако, помоћи бечићкој омладини да се коначно дује, ојача и ступи на друштвену сцену разним спортским такмичењима и акцијама, чиме би био испуњен слободни дио времена. А сагледати проблем омладине значи увидјети бар половину друштвених аномалија које настају као поље за неједнаког образовања, различних схватања и погледа. Јер, не треба заборавити да се управо овде на Приморју сударају свјетови... Младост је врло често хировита и нестабилна. А може се стабилност стећи једино с друштвом и у друштву тиме што ће се омогућити сваком да каже своју ријеч и да сопствени допринос. Младост носи мач с двије оштрице. Зато никада младе не треба препустити случајностима и стихијама (туризам, на пример), већ им дати одређену улогу, место и задатке.

— Имамо у плану још један предлог, који се тиче не само нас, омладинаца, већ и Комитета и свих радних људи Будве и Бечића. Наиме,

ВЕСНА ЛУЧИЋ ТРЕЋА

У ВИЛЕЛОЈ је недавно, под покровитељством Редакције „Политике“ и предсједника Скупштине општине Керџег-Нови Петар Стијеповића, а у организацији Савјета за васпитање и бригу о дјеци Црне Горе, одржан Први фестивал дјеčje прозе. Своје радове читало је више од 60 пионира-прозаиста. Жири је доделио три прве награде. Трећу награду освојила је **Весна Лучић** из Будве заједно са **Бојаном Соргићем** из Крагујевца, **Ђуром Барином** из Загреба и **Јасном Копиловићем** из Суботице.

РЕПУБЛИЧКИ ИЗВИЈАЧКИ ПАРТИЗАНСКИ ВИШЕБОЈ

Одрд „Нико Анђус“ — домаћин

У Будви је 15. и 16. јуна ове године одржан Републички извијачки партизански вишебој. Такмичари су прешли стазу од

МИСЛИ ВЕЛИКАНА

Невјерица је први корак ка филозофији (Дени Дидро)

*

Изван стваралачке акције ми смо изван друштва (Тин Ујевић)

*

Чињенице не престају постојати ако их игноришемо (А. Хаксли)

*

Слобода је покоравање законима које смо сами створили (Ж. Ж. Русо)

*

Тврдоглавост је енергија глупака (Ж. П. Сартр)

*

Најтеже је одговорити на кутање (А. Ками)

Будве до Горњих Побора, затим преко Лапчића и Марковића до Будве, што износи око 30 километара. На стази су патроле рјешавале низ задатака, као што су: пролаз кроз минско поље, израда крохија, скиде пута, скиде терена, отварање партизанских база, писање изјаштаја обавезно су организоване биваке у природи, укључујући кување вече. Патроле такмичара преносиле су у Зечевом селу.

У овом вишебоју учествовало је 12 извијачких патрола из неколико општина СР Црне Горе. Пријатно је изненадио млади извијачки одред „Нико Анђус“ из Будве, дајући двије мушки и једну женску патролу.

Све патроле успјешно су прешли предвиђену стазу и пронашле све партизанске базе. На такмичењу је владала здрава другарска атмосфера и ведро расположење.

Прво место у укупном пласману заузели су извијачи Никшића, док је прво место у му-

шкој конкуренцији заузела патрола Цетиња, а прво место у женској конкуренцији патрола Никшића. Друго место у мушкијој конкуренцији заузела је патрола Титограда, а у женској патрола Бијелог Поља.

Покровитељ овогодишњег Републичког извијачког партизанског учитеља био је Главни штаб за народну одбрану СР Црне Горе, а доманин Одрд извијача „Нико Анђус“ из Будве. У име покровитеља награде најбољим патролама предао је Момчило Јовановић, члан Штаба, а у име доманина Нико „Бурашевић“, члан Извршног одбора Савеза извијача општине Будва. Заједничној свечаности присуствовао је Бранко Иванчевић, предсједник Скупштине општине Будва.

Прихватни логор вишебоја налазио се у зеленилу између зграде Скупштине општине и плаже, где је одржана и завршна свечаност.

Бранко Недовић

КОРИСНА НОВИНА

МНОГИМ УЧЕНИЦИМА У ЦРНОЈ ГОРИ школско звонце ових дана није означило крај године. Наиме, у основним школама први пут се примјењује једна новина која чини корак напријед у тежњи педагога да основно образовање дигну на такав ниво где би се број понављача свео на минимум.

— Поншто се ради о новини, стражахој смо да се она мјер већ на почетку не профанише — рекао нам је Светозар Радуловић, директор Основне школе „Стјепан Митров Љубиша“. — И ученици и родитељи, као и наставници, први пут се сриједију са овим начином рада и продужују боравак у школи на продужени боравак. Инсистирало се на озбиљност схватања ове корисне мјере не само од стране школе него од родитеља и ученика, јер ученици и даље већину времена проводе кући.

Одмах по завршетку школске године одржан је заједнички састанак родитеља, наставника и ученика, који су упућени на продужени боравак. Инсистирало се на озбиљност схватања ове корисне мјере не само од стране школе него од родитеља и ученика, јер ученици и даље већину времена проводе кући.

Први резултати превазилазе сва очекивања. Сматра се да ће на обавезному поправном испиту од 1. до 5. јула бити показано знање и успјех.

На овај начин обезбиђења је стручна, настава за све ученике, а родитељи ослобођени тражења „кућних учитеља“ који су више празнили цепове него пунили знањем главе ученика.

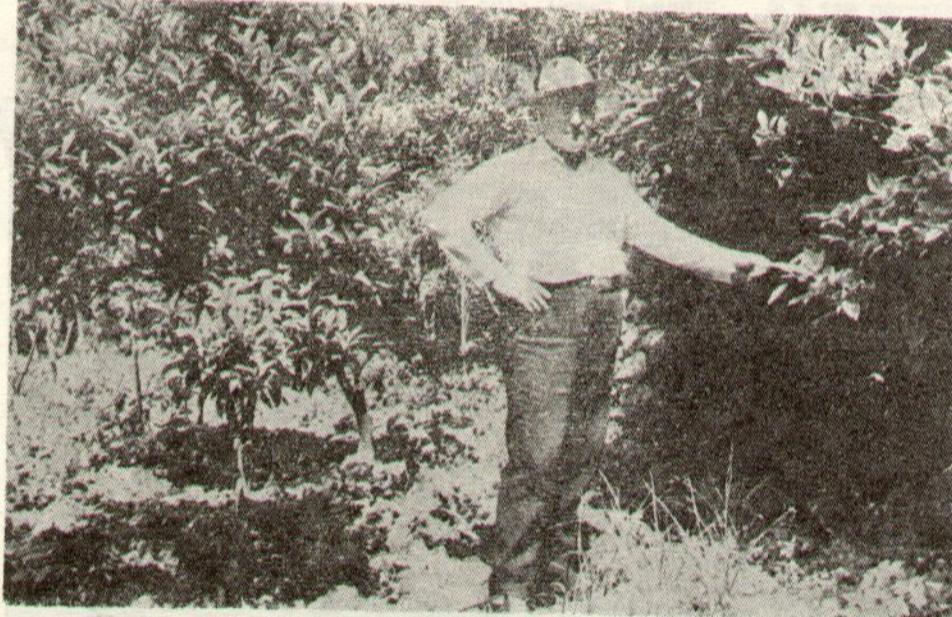
Основци на Ловћену

Ове године будвански основници одмараше се од 13. јула до 15. августа на Ловћену. У одмаралишту ће боравити 125-оре дјеца од чега 45. дјечака и дјевојчица на рачун Завода за социјално осигурање Котор, филијала Будва. Скупштина општине обезбиђила је за ову сврху 40.000.00 динара из Фонда за неспоредну дјеčiju заштиту.

Уплате за боравак на Ловћену су минималне — 150.00 динара по кориснику, с тим што ће најмање двадесеторо дјеце сиромашнијег стања бити ослобођено и тога учешћа. У договору с представницима Извршног одбора Скупштине општине Будва, ријешено је да се сиромашнијим ученицима купи нешто одјеће и обуће. Ове године први пут за летовање на плањине јавили су се и ученици из подручних одјељења основне школе „Стјепан Митров Љубиша“ — Побора, Брајића и Светог Стефана.

ТРАЖИМО НАЈЉЕПШУ БАШТУ

ВРТ СА 70 МАСЛИНА

НЕДАЛЕКО ОД ИЗВАНРЕДНОГ МИЛОЧЕРА, једног од најљепших паркова на Јадрану, налази се узоран врт шездесетогодишњег пензионера Петра Рајеновића (на слици). У његовој башти, коју је својим рукама подигао, поред седамдесет маслинovих стабала налази се неколико десетина садница пomerанџи, лимунова и бресака, затим преко тридесет врста зимзеленог и другог цвијећа — питомих ружа, каранфила, мажурана и гладијола.

Као зидар, Рајеновић је недалеко од Светог Стефана подигао врло литету породичну зграду у чију је изградњу уложио, како каже, преко седамдесет мајсторија. Тако је не само сваки дан, већ и сваки час овог врсног радника најрационалније искоришћен. У томе — да никад није без послана, да увијек нешто ради — Питар налази највеће задовољство.

Посебна љубав Петра Рајеновића су пчеле. У селу Врби, изнад Светог Стефана, он је запатио близу четрдесет кошница. Тако је не само сваки дан, већ и сваки час овог врсног радника најрационалније искоришћен. У томе — да никад није без послана, да увијек нешто ради — Питар налази највеће задовољство.

В. Ракочевић

Намјенски користити буџетска средства

ВОГОДИШЊИ БУЏЕТ доноси се с приличним закашњењем, које је било условљено кашњењем одлука о усвајању завршних рачуна за 1972. и 1973. годину. Ако се имају у виду још и кадровски и организациони проблеми, није тешко закључити с каквим се заједницама суючи Извршили одбор на почетку свог рада.

У 1974. години очекује се буџетски приход од 38.755.351,00 динара — 77% више него прошле године. Наглед несразмерно повећање будета последица је суме од 7.500.000,00 динара која је планирана као приход од Јадранског сајма. Уколико ове године не би био планиран и остварен приход по овом основу, дошло би у питање и измирење обавезе према банци, што би погоршало и иначе незавидну финансијску ситуацију. Ако би се одузeo износ од 7.500.000,00 динара дошло би се до реалног процента повећања укупних буџетских прихода у односу на 1973. годину за 43%.

Општина је 1972. годину завршила с негативном разликом од 11.000.000,00, а из прошле 1973. године прењето је 8.000.000,00 динара негативне разлике. Имајући у виду последице ако би се са оваквом праксом наставило, Извршили одбор је, као приоритетни задатак, увио у свој програм рада санацију буџета и фонда, што је и најоправданije са економског друштвено-политичког становништва. Наравно, у циљу санације мора се спровести рестрикција свих видова потрошње.

Највеће ставке у расходу буџета јесу лични доходци и материјални трошкови органа управе Скупштине општине, Службе друштвених прихода, Одјељења унутрашњих послова и Заједнице за образовање. У настојању да се све сведу на исте или бар приближне услове прихваћен је став да основ у овој расподјели буде просјечни лични доходак по условном радику у непривредним дјелатностима, који у нашој општини износи 1.436,00 динара. Сматра се да се ове године за комуналне дјелатности не може издвојити више од 4.000.000,00, рачунајући ту и 1.600.000,00 динара од представа Фонда за изградњу комуналних објеката.

Обавезе Општине према банкама и другим повјерионицима износе 10.810.000,00 али оне потичу из ранијих година. Поред тога, Дирекција за урбанизам и комунално-стамбене послове дугује се 1.000.000,00 динара на име пет рата по кредиту од 4.150.000,00 динара за куповину и изградњу становиšta. Још нијесу обухваћене обавезе према ЈНА у износу 350.000,00 које доносије до краја текуће године. Амандман делегације Дома здравља није могао бити прихваћен, већ се, у циљу максималне штедње, остало при износу од 150.000,00 динара за покриће материјалних трошкова епидемиолошки-заштитне службе, док стамбена питања за Дом здравља треба решавати упоредо с питањима у органи управе Скупштине општине. Под условом да се реализују сви овогодишњи приходи, реално је очекивати крај године с негативном разликом од 3.400.000,00 динара, што би омогућило да у 1975. години буџет општине буде саниран. А да би се то постигло, и поред овако распоређених средстава, неопходно је предузети све мјере како би се избегло коришћење веома скупих краткорочних кредитова. Из буџета Општине треба прењети кредитне обавезе на кориснике тих кредитова и наплатити већ отплаћене рате. Поред тога, неопходно је строго намјенски користити буџетска средства и максимално се ангажовати на реализацији свих планираних прихода.

Станко ГИГОВИЋ

МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

СУБЈЕКТ РЕВОЛУЦИЈЕ

СОЦИЈАЛНА РЕВОЛУЦИЈА није никакав процес спонтанитета, већ убрзани развој друштвеног кретања на пријед усмјераванјем свјеснином фактором. Налазимо се у овој фази друштвеног кретања када се доследно пројакује револуционарна теорија и револуционарна пракса. Носилац и покретач ових токова није нико други до радничка класа предвидео Савезом комуниста Југославије.

Ријеч „субјект“ означава биће које спознаје и дјељује, а у исто време и темељ и носиоца неке радње. Шта значи марксистички став о радничкој класи као субјекту револуције? Говориће уопште, могли бисмо казати да је радничка класа субјект друштвених токова само колико представља темељ и носиоца друштвеног мијењања и раста и колико се смјер и садржај друштвеног кретања подудара с интересима радничке класе.

Како субјект револуције радничка класа испољава се кроз диктатуру пролетаријата, а то је њена историјска водећа улога и одлучујући утицај на цјелокупну материјалну и духовну производњу друштвеног живота. А то значи: овладавање условима и односима материјалне производње друштва, непосредну и посредну контролу политичке моћи и владање условима духовног обликовања чланова друштвене заједнице.

Историјски задатак радничке класе јесте да у конкретним условима превладава преостале капиталистичке и односе створене у досадашњим етапама изградње социјализма који спрјечавају класу на револуционарном путу овладавања цјелокупношћу производних снага друштва. На

овом путу револуције најважније је превладавање приватног власништва, средстава отуђене финансиске и други моћи. Самоуправно овладавање цјелокупношћу производних снага друштва испољава се кроз све појавне облике превладавања суштине приватног власништва. Из радничкој класи је да у данаšnjim приликама нађе најбоље одговоре за јачање позиције револуционарног субјекта. Наша радничка класа није се одрекла револуционарних средстава које сматра погодним да би у одређеном тренутку што успијешије био настављен процес друштвеног развитка.

У револуционарна средства наше радничке класе спадају Савезни устав и устави република и покрајина, као и сва правна акта која из њих произлази. Државни апарат није више осамосталена снага власти дата за себе, него својеврсни сервис и моћно средство субјекта револуције ради ефикаснијег остварења њених циљева.

Радничка класа има задатак да ослободи себе као класу, а да би га извршила потребно је да се уздигне на положај историјског субјекта друштвене револуције, што захтјева јединство сазнања, организације и акције.

Сазнање сопствених положаја у процесима и односима друштвене производње сачињава идеолошко оружје практичног дјеловања радничке класе. Јер, без

ИЗ СЈЕНКЕ НА СВЈЕТЛО

У КЊИЖАРИ — НИШТА НОВО

Ако случајно навратиш у будванску књижару и потражиш било који савремени роман, имају већ spreman одговор: „Нема“. Потражиси ли класику, опет, НЕМА. Пошто читалац не губи надујер има још бисера у нашој лијепој књижевности, настави да пита:

— Шекспир?
— Ноу.
— Гете?
— Никс.
— Јесењин ће се вљада наћи?
— Ничево! Ничево!
— Лорка?
— Нема, брате.
Сачувай боже да потражиси Пабла Неруду или Тагору! Нема то овде, тим се овде нико не бави, то у библиотеци потражи. Књижара није читаоница да свако бира шта хоће.

ПРЕДСТАВНИЦИ НАРОДА С НОВИМ ПУНОМОЋЈИМА

(Наставак с прве стране) све већином гласова делегата у оба вијећа.

Поједино вијеће, а некад и Скупштина у цјелини одлучују равноправно с представницима самоуправних интересних заједница о свим питањима из области рада за коју је самоуправна интересна заједница основана. На заједничким сједницама Скупштина доноси одлуке које су од виталног значаја за даљи развој општине и унапређење друштвеног стварања радних људи.

Нова структура и начин рада Скупштине обезбеђује да она изражава укупност основних облика организовања радних људи у друштвеној бази, тј. организује радне људе у организацијама удруженог рада, мјесним заједницама, самоуправним интересним заједницама и политичким организацијама.

С обзиром на то да су пред новом Скупштином многи по слова, са великом интересовањем очекују се први резултати делегатске самоуправе праксе. Јер, нова по концепцији и улога коју и

ма, Скупштина одражава дубину уставних и статутарних промјена и најбоље је доказ колико се у нашој општини афирмисао удруженог рада и развило самоуправљање. Радничка класа и сви радни људи наше општине, како је то зацртано и у нашем Статуту, постали су стварни носиоци власти и одлучивања.

Делегатски систем друштвеног одлучивања о заједничким друштвеним пословима највећи је доказ да радни људи непосредно управљају и одлучују о свим питањима која задиру у све поре друштвеног живота.

Зато овако изабрана Скупштина није парламент у класичном смислу, већ свјетско самоуправљачко тјело политички организованих радних људи. Њен јеadatak да ефикасно и одговорно, према својим уставним и статутарним правима и обавезама, доводи до краја процесе одлучивања самих радних људи у друштвеној бази, мјесним заједницама и радним колективима.

СТАРИ ДОЈРАН НУДИ ПОБРАТИМСТВО

НАСТАНКУ РАДНИХ ЉУДИ и грађана заједнице, Полин — Стари Дојран закључено је да се Мјесној заједници у Будви понуди братњење, јер би реализација ове идеје била од обостране користи, с обзиром на то да се ради о познатим туристичким мјестима, у којима се мјесне заједнице у свом раду сретају са сличним проблемима приликом комплетирања туристичке понуде.

„Мишљења смо да ћете правилно схватити и прихватити нашу жељу да се зратимимо с ватром, јер имамо сличну прошlost, као и исте заједнице у даљем развоју нашег туризма, а што би довело до даљег јачања братства и јединства међу нашим народима и народностима“ — поручују

Стари Дојран, један од најстаријих градова у Македонији, налази се на западној обали живописног Дојранског језера, и то на главној саобраћајници Скопље — Штип — Струмица — Дојран — Кукуш — Солун, што је допринело да овај град, познат по свом великом доприносу у културном уздизању наших народа, послије II свјетског рата доживи нагли развој и постане једно од најпосећенијих туристичких мјesta у

Македонији. Грчки историчар Херодот, оставил је у својим списима интересантне податке о насељу поред Дојранског језера, становницима тог насеља и њиховим обичајима, које је по распаду Римске империје ушло у састав Византије и добило име Полин (ријеч „полин“ на грчком језику значи град), те у то вријеме представљало значајни културни и административни центар. За вријеме владавине Султана Мурата првог град су 1371. године заузели Турци под чијом је влашћу остало све до Балканских ратова, када је био коначно ослобођен.

Својом архитектуром, због које је добио име „Мали Солун“, историјским споменицима, плаџама, бројним хотелима погодним саобраћајним везама, благом климом, добром снабдјевеном вршњачким условима за спортску рекреацију, Стари Дојран привлачи све више домаће и стране туристе.

Очекује се да ће једна од новооснованих мјесних заједница у Будви, по конституисању својих органа, прихватити ову интересантну понуду. Сигури смо да таква сарадња може дојести само користи и Будви и Старом Дојрану.

Д. ЈОВОВИЋ

Простор у Мрчевцу

револуционарне идеологије нема револуционарне праксе.

У нашем савременом друштву сваки, а поготово револуционарни интерес остварује се организовано. Према антисociјалистичким и антисамоуправним појавама и остатцима старог мора стајаћи организована на радничку класу која осујењу наступају непољежних тенденција.

Истиност и приједност теорије и мој организације потврђује се или оповргава у револуционарну праксу. Јер, у пракси човек мора доказати истину, тј. озбиљност и моћ, обостраност" свога мишљења (Маркс, „Тезе о Фојербаху“). Према томе, револуционарна пракса је највиши облик људске праксе, а радничка класа је прави експерт првојеравања истинитости теорије и моћи сопствене организације.

Радничка класа све више себе оспособљава да идеје претвара у дјело, остварује своје планове, управља програмима друштва и економског развоја. Она ће своју снагу и зрелост све више показивати и доказивати тиме колико критички расуђује о свом дјелу и понашању у реализацији историјског задатка.

Револуционарни задаци захтјевају револуционарну акцију. За радничку класу и њену авангарду — Савез комуниста Југославије — одмараша не може бити све док револуције траје, то јест док се не изгради самоуправно друштво. О томе је друг Тито недавно рекао: „Сада имамо много послла пред собом и морамо извршити то што смо закључили, што смо на Конгресу обећали нашој радничкој класи и нашим народима“.

Конгрес је одржан. Негове поруке ће нас стално позивати на стваралачку акцију. Јер: очекује нас величанствено дјело — изградња самоуправног социјалистичког друштва.

Д. СТАНКОВИЋ

Програмом је предвиђена посјета мјесту догађаја у 10 часова, а у 10,30 часова код дома „Анто Почкањи“ у Грађионици, у подножју села Мрчевца, одржаће се митинг на коме ће говорити генерал-потпуковник Никола Гажевић, који је до јануара 1944. године био секретар Окружног комитета КПЈ за Боку Которску.

Очекује се да ће омладина и грађани Будве, Светог Стефана и Петровца својим учешћем увеличвати прославу Мрчевцу.

КОМУНИСТИ ОРГАНА УПРАВЕ У АКЦИЈИ

ДАТИ ПРАВЕ ДИМЕНЗИЈЕ ГРЕШКАМА И И

ПРЕМА ОЦЛЕНИ КОМИСИЈЕ, незаконито су отуђене четири зграде из друштвене својине. То је урађено на основу одлуке Општинске скупштине од 29. маја 1970. године. Вриједност ових зграда процјенила је Комисија, а о процјени је вођен записник. Партијска комисија није у стању да се изјасни колико је друштво отуђено на овај начин. Она, међутим, тврди да би у случају спровођења поступка отуђивања у форми предвиђеној законом била постигнута не само виша цијена него и повољнији услови наплате.

Приликом отуђивања ове друштвене имовине повријеђене су одредбе Закона о промету земљишта и зграда, према коме је постојала обавеза да објекте треба продати путем конкурса, који, у овом случају, није спроведен.

Носиоцима стапарског права морало је бити једино признато право првенства под једнаким условима с другим учесницима конкурса. Међуформа продаје, то се, на основу оваквог начина тим, пошто је конкурс искључен као обавезна форма продаје, то се на основу оваквог начина отуђиванje друштвене имовине може закључити да се она хтјела, пошто-пото, продати лицима која су је и купила!

Скупштина општине је, према томе, погријешала што је донијела одлуку да се зграде продају унапријед одређеним лицима. Орган управе је одлуку морао усагласити с одговарајућим прописима. Партијској комисији нијесу позноти мотиви за овакв начин одлуčivanja и спровođenja одлуке у живот. Поднијети су захтјеви Општинском суду да се уговори раскину.

ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИШЋЕЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ НАЦИОНАЛИЗОВАНОГ НЕИЗГРАЂЕНОГ ЗЕМЉИШТА

НОРМАЛНО БИ БИЛО да се приликом спровођења поступка око национализације земљишта, које је, самим тим чином, постало друштвена својина, она уз правничну накнаду изузимало из посједа ранијих власника. Општина би, затим, као власник друштвене својине, уступала то земљиште интересентима путем конкурса и постигла би накнаду у коју би била урачуната и изградња инфраструктурних објеката. Умјесто тога, Скупштина општине је утврђивала право трајног коришћења у корист приватних купаца и — вјеровали или не — њих упућивала на погодбу с ранијим власницима, који су постигли врло високу цијену због повећане вриједности земљишта, до чега је дошло усљед улагања друштвених средстава. Скупштина је, значи, била

ПОСЛЕДИЈЕ ВИШЕМЈЕСЕЧНЕ ПАУЗЕ КОМУНИСТИ ОСНОВНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА ОРГАНА УПРАВЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БУДВА НАСТАВILI SU SA ЗАПОЧЕТОМ АКЦИЈОМ НА РАШЧИШВАЊУ НЕГАТИВНИХ ПОЛАВА, ТАКО ЊЕ ВЕ БИТИ УЧИЊЕН КРАЈ УЛИЧНИМ И КАФАНСКИМ НАГАЂАЊАНИМА О ТОМЕ КОЛИКО СЕ ГРИЈЕШИЛО, КО ЈЕ СВЕ ГРИЈЕШИО. — ОСВИМ ТИМ ПОЛАВАМА БИЋЕ ДАТА ПРАВА ДИМЕНЗИЈА. ОВИХ ДАНА ЗАВРШИЛА је РАД ПАРТИЈСКА КОМИСИЈА И ПОДНИЈЕЛА ОРГАНИЗАЦИЈИ ИСЦРПАН ИЗВЕШТАЈ КОЈИ ЂЕМО ПРЕЗЕНТИРАТИ ЧИТАОЦИМА У СКРАЋЕНОМ ОБЛИКУ.

само неки врста посредника, легализујући на нелегалан начин промет национализованог земљишта уз преношења свих користи на бивше власнике! Заиста, величодушно! На овакав начин је од 1959. до краја 1972. године уступљено приватним лицима 109 грађевинских плацева у површини од око 43.500 квадратних метара, док их је ранијим власницима, у истом том периоду, остављено на трајно коришћење 165.

Скупштина општине, која је доносила овакве одлуке, и органи, који су их спроводили, повриједили су одредбе Закона и оштетили друштвеним заједницама, која није била у могућности да оствари своје приходе, а самим тим легализована је ћупекулација грађевинских земљишта. Поженимо и то да је послове везане за уступање грађевинског неизграђеног земљишта на трајно коришћење обављало Одјељење за привреду и буџет у чијем саставу је била и Иловинско-правна служба.

НИ ОДЛУКА О ПЛАЋАЊУ ДОПРИНОСА у Фонду за изградњу склоништа није досљедно спровођена у живот или, тачније речено то је чињено само дјелимично. Од укупно 208 грађевинских дозвола 105 их је издато без наплате предвиђеног доприноса. Поред тога, има грађевинских дозвола издатих без комплетне документације, најчешће без предрачунске вриједности објекта, због чега није могао бити обрачунат износ доприноса. Не треба посебно наглашавати да је самим тим што је недостајао документ о предрачунској вриједности направљен груб прекрај, јер се дозвола без њега није смјела издати. Та околност, према томе, не оправдава одговорна лица, већ их још више терети. Не рачунајући обавезе грађевинског предузећа „Комфор“,

које је у фонд за изградњу склоништа требало да уплати око 1.540.000,00, издавањем 105 грађевинских дозвола овај фонд је оштећен још на 1.796.000,00 динара.

ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У 1969. ГОДИНИ издато је грађанима 58 грађевинских дозвола, а од тога броја из 46 с различним недостатцима. Исте године, које без комплетне документације, издато је 10 грађевинских дозвола и друштвеним сектору 1970., 1971. и до краја 1972. године издато је, тачније, појединцима 211, а у друштвеним сектору 31 мање или више мањаваших грађевинских дозвола. Партијска комисија утврдила је да се оваквије радио само о изузецима, већ о „ухобићеним практикама у којима се сваки појединиц ћупекулација да ради на наслијеђени начин.“

БЕСПРАВНА ГРАДЊА

КАДА је у ПИТАЊУ БЕСПРАВНА ГРАДЊА и рушење таквих објеката највеће је правде према грађанима чињене су од стране органа управе, затим одговарајућих савјета Скупштине општине и појединих њених функционера. Ове слабости манифестишане су у број примјера одсуствујућим принципијелним станови или различитим третманом грађана који су беправно подизали објекте. До тога је долазило због постојања личних наклоности, веза и инвервенција, што је све скупа, имало да посједију различиту примјену прописа од стране органа који су спроводили поступак око извршења одлука. Било је случајева да је бесправно подигнут објекат порушен да би, не дugo након тога, неком другом била одобрена градња на истом месту! Дозвољавано је да се гради на дужима која урбанистичким планом нијесу биле предвиђена за индивидуалну градњу или там где стамбене зграде уопште нијесу биле разрешене! Савјет за урбанизам и Скупштина општине показали су велику недоследност у случајевима рушења појединих захтјева. Обично су, чак прије, одбијали све захтјеве да би, послије узвије и јаче инвервенције, једном већ одбијене узвајали. При спровођењу у живот одлука о рушењу бесправно подигнутих објеката, у појединим случајевима они су потпуно рушен, у неким само дјелимично или формално, док у већини случајева да рушења уопште није долазило, што говори о неједнакости третирања људи који су починили противправну радњу. Ваље напоменети да је велики број људи накладно прибављен дозволе и на тај начин легализовао незакониту градњу.

Било је појава да бесправно подигнуте зграде остају нетакнуте у рејонима, где је тешко нарушен урбанистички план, док су рушене зграде на периферији, па и у селима! Тако су рушене поједини објекти у Поборима, Мрчеву, насељу Ивановићима и Бечичима. Илустрације ради, извешћено да је у 1970. години донијето шест одлука о рушењу, а извршено их је пет, у 1971. години донијето их је 38, а извршено 22, у 1972. донијето 18, а извршено 15, а у 1973. години донијето је осам, а спроведено шест одлука.

Иако се може набројати још много неправилности у погледу рушења, односно нерушених бесправно подигнутих зграда, Комисија склопила да је немогуће утврдити појединачну одговорност већ указује на тешке деформације за које треба да одговарају како појединци тако и стручне службе, савјети и Скупштина општине у целини.

Нова улица у Будви — где су средства за паркинг?

ЕНОВАТИ ЊИХОВЕ НОСИОЦЕ

КОМИСИЈА ЈЕ УСТАНОВИЛА да је де-
ниција радника органа управе, у времену
од 1. до 7. августа 1973. године исплаће-
но дошколовање укупно 145,660,15 динара. Та-
кима су исплаћивана на основу појединачних
изјава Савјета радне заједнице, а ни у једном
изјаву није била предвиђена билокаква обавеза
кориснику. Тако они нијесу били у обаве-
зни да потпишу уговор, којим би се обавеза-
ли да поврате средства послије завршеног шко-
ловања.

Поједини корисници, који су похађали шко-
ловање радног односа, напустили су рад код орга-
на управе, а не само да нијесу вратили примљени
укупни износ, већ нијесу постигли одговарајући успјех у
школи. У досијејима корисника ових средстава
није имао једног доказа којим би се, бар дјелими-
чно, правдало њихово коришћење.

СТАМБЕНИ КРЕДИТИ

ОД 1969. ДО 1973. ГОДИНЕ исплаћено је из
Фонда заједничке потрошње 727.743,40 динара
на име стамбених кредита, а према
документима Уреда за катастар, његовим ранијима
изјављено је још 37.000,00 динара. Каматна стопа
на ових кредити неуобичајено је ниска — од
0,5% до 1%. Узимајући у обзир девалвацију, дуг
до отплате, као и незнатну каматну стопу, може
се извести закључак да је и ово била једна од
форми за масовније отуђивање, односно привати-
зацију друштвених средстава.

Карактеристично је да су давалац и корис-
ник накнадно закључивали уговоре о коришћењу
кредита, што значи да су они исплаћивани без
накнаде и потребне документације. Комисија сма-
тира да би накнадно закључене и потписане уго-
воре требало ревидирати, и то како у погледу
отплате тако и што се тиче висине каматне
стопе. Требало би, такође, испитати могућност
покушавања уговора са лицима која су раскину-
ли радни однос с органом управе, а то посебно
за они који још нијесу уплатили ни дина-
ре за отплату кредита.

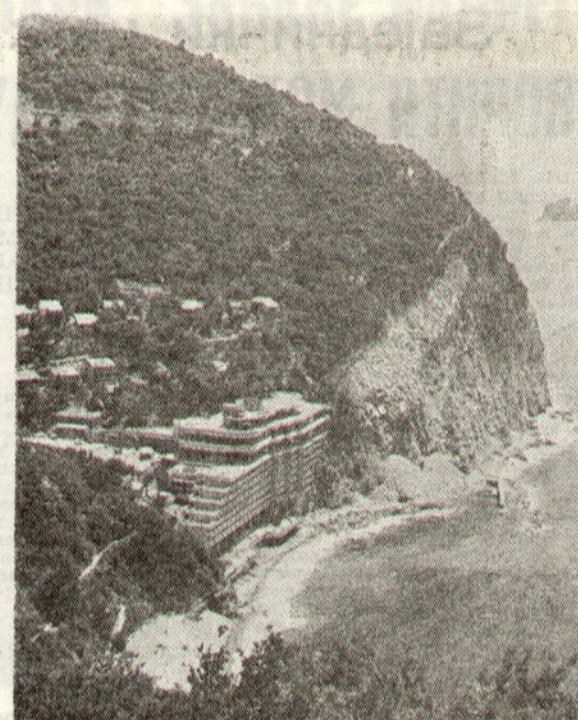
Посебно поглавље у извјештају партијске
комисије представљају полазници курсева за у-
чење страних језика из редова радника органа
управе којима су плаћени трошкови на име школ-
арине, а нијесу показали никакав успјех. Рас-
полаже се подацима да су укупни трошкови по
овом основу износили око 9.000,00 динара и да је
од свих полазника, курс положио само један
радник!

ПЛАЦЕВИ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ ЗА РАДНИКЕ ОРГАНА УПРАВЕ

ПРЕМА ПОДАЦИМА, добијеним на основу
питника спроведеног од стране имовинско-
правне службе, свега тројица радника орга-
на управе добили су плацеве. Међутим, уви-
dom u dokumentaciju, utvrđeno je da je, u vremenu od 1966. do 1973. godine, radnicima organa uprave izdato 25 građevinskih dozvola za porodice stambene zgrade i da svega četvorica niže su sagradili kuće, dok su dvojica prodala do-
bićene plaцеве!

Од девет путничких аутомобила, са колико
располажу Скупштина општине и њене службе,
у вожњом стајају су, уз свакодневни крпеј, само
шесторо. Троја кола су неупотребљива и њихова
оправка би изискивала велика финансијска сред-
ства. Комисија је констатовала да су појединци
из органа управе употребљавали друштвена воз-
ила за одлазак у лов, па разне пижанке ван Бу-
две и да су на тим путовањима често извођене
праве вратоломије с кола враћана хаварисана.
Наводи се примјер возила „Жигули“ чија је оп-
равка стајала око 30.000,00 динара! У вези с воз-
ним парком посебно питање је колико је било оп-
равдано набавити аутомеханичарску радионицу
чији алат још није употребљен!

Ево, то би, у најкрајним цртама, било све о
инфраструктури коју је припремила партијска коми-
сија. Али, као што се а самој информации наглашава, она није потпуна: нека питања су тек
додирнута или дјелимично захваћена, а има их
и потпуно заобиђених. Није онда чудно што ћи
послије другог сastанка није дата оцјена о тес-
тини свих грешака и одговорности оних који су
их починили.

Хотел „Ас“: Да ли је отписано 1.540.000,00 динара

ПРЕДНОВИХ ЧЛАНОВА

У Бечићима је прије изјесног времена у Савез
комуниста примљено пет нових чланова. Том при-
јектом приређена је пригодна сличност. Бранко
Ивановић, који ради и студира, а истовремено се
бави и широм друштвеним дјелатношћу, изјавио је
да се сматра почаšćenim што је примљен у Савез
комуниста. Он је додао да се млади не могу по-
хвалити усмјереношћу у идејно-политичком раду.
„Управо усмјереношћу у идејно-политичком раду“ — додао је он — „допада ми се
рубрика „Марксистичко васпитање“, која је уведе-
на у први час.“

Јово Станишић изразио је жељу да постане
члан Савеза комуниста. Као примерном омладицу
другови су му изашли у сусрет.

— Највеће ми је морално и друштвено призна-
ње партијска књижница. Знам да то изискује нове
задатке и трудићу се да учим што више могу.
Свјестам сам и својих обавеза да се што више из-
грађујем и усавршавам. И права: да јасно и гласно
кажем оно што мислим, да указујем на слабости,
али исто тако да примам критике и исправљам
грешке.

Владо Станишић, најмлађи и најомиљенији, из-
јавио је да је још од раније желио да постане члан
Савеза комуниста, па му је утолико драже што су
га сами предложили.

С. Рогановић

Конференција СК „Монтенегротуриста“

СТАБИЛИЗАЦИЈА — ПРВОРАЗРЕДАН ЗАДАТAK

ДО 1. ЈУЛА СВАКА ОСНОВНА ОРГАНИЗАЦИЈА УДРУЖЕНОГ РАДА ДОНИЈЕЋЕ ПРОГРАМ
СТАБИЛИЗАЦИЈЕ. ЗАКЉУЧЕНО је да се на нивоу предузета оснује конференција
Савеза синдиката.

ти чимало лако ријешити с обзиром на тешку
 билансну ситуацију у Црној Гори.

Говорећи о искуствима стеченим у про-
теклих седам мјесеци конституисања ове ве-
лике организације удруженог рада, Жарко
Драговић је казао да су постигнути извјесни
резултати, али је потребно кадровски ојачати
основне организације удруженог рада и изра-
дити анализу о друштвено-економским одно-
сима.

Помоћник генералног директора Мишио Бра-
ило истакао је да је акционе програме на нивоима
основних организација удруженог рада потре-
бно урадити што квалитетније како би се
програм стабилизације у предузећу што
лајк спровео у живот. Он је затим нагласио
да се налазимо на почетку једне доста неизје-
сне туристичке године, па је потврдио да ће
ангажовање сваког појединца — конобара, ку-
вара, собарице и помоћног радника — пред-
стављати допринос у постизању што бољих
резултата.

У дискусији су поред осталих учествовали
Бошко Живановић из Улице, Бранко Радо-

њић из Светог Стефана, Пере Добрљанић и
Душан Лијешевић из Будве, Лазо Шољага из
Петровца, Јово Паралић из Котора и Трипо
Фрајловић, секретар Конференције. Они су под-
ржали предлог о спровођењу мјера стабили-
зације и захтијевали да се, колико-толико, из-
једначе услови привређивања основних орга-
низација удруженог рада.

Закључено је да се до 1. јула ове године на
нивоу свих основних организација удруженог
рада у „Монтенегротуристу“ донесу акциони
програми на основу којих ће се сачињити про-
грам стабилизације у предузећу. Образован је
координациони одбор који ће помагати ос-
новним организацијама и пратити остваривање
проблема стабилизације. На сједници је рије-
шено да се у предузећу, за сада не оснива
Конференција Савеза омладине, него да се тамо
где је то могуће и потребно прије форми-
рању основних омладинских организација.
Донешен је закључак да се у „Монтенегроту-
ристу“ оснује Конференција Савеза синдиката.

С. Греговић

АМАНДМАНСКО ПРЕСТРОЈАЊЕ У ПРАКСИ

Заједнички циљ: СТВОРИТИ МОЋНО ПРЕДУЗЕЊЕ

И ЕДНА СЛУЖБА није изложена свакодневној критици као комунална. Отпадак на улици број се примијети и упућује се прекор „комуналцима“, кад нестане струја или вода у стамбеној згради или у неком другом објекту број се алармирају надлежни и тражи се битни помоћ; за оправку прозора, врата, купатила и тушења тражи се да мајстор доде „под хитно“. У туристичком граду какав је наш то је све посебно наглашено. Јер, поред грађанина десетине хиљада очију у току љета „снимaju“ сваки пропуст „комуналца“. Многи се жале често али сасвим оправдано.

А како ради комуналне службе, ко их сачињава, каквим се проблемима тамо суочава радион човек? Одговор на та питања недавно смо потражили у Комунално-стамбеном предузењу.

Од прије кратког времена ово предузење постоји као интегрисана цјелина настало спајањем Дирекције за урбанизам и комунално-стамбене послове и Комунално-занатског предузења. Организовањем на установним принципима, унутар предузећа формиране су четири основне организације: удруженог рада и Заједничка служба са својством правног лица и посебним жиром предузећа.

— Први наш саговорник био је Стево Вучковић, предсједник централног Радничког савјета.

— Интеграцијом сродних служби много је добијено. Смањени су трошкови, побољшана је квалификација структуре радника и подигнут квалитет услуга. Вучковић нам је говорио о напретку самоуправних односа у предузењу. То је већ показало и рад делегације на Општинској скupštini, која је врло детаљно расправљала о одлуцима које је донијела Општинска скupština и своје мишљење изразила преко делегата. Осим тога, свака основна организација има свој раднички савјет. Постоје партијска и синдикална организација, као и радничка контрола пре Радничког савјета.

— Омогућено је да сваки радник слободно изражава своје мишљење, које, уколико је оправдано, мора бити и усвојено — каже генерални директор Гојко Никчевић. — Ново предузење — наставило је он — плод је изражене волје радника у комуналним службама, а заједничка жеља свих удружених служби јесте да се створи јако и моћно предузеће које ће бити достојно ремонта којег Будва ужива у туристичком свету. Послови за сада теку добро, има их знатно више него прије, а мы желимо да већ ова туристичка сезона покаже да интеграција није била узалудна. Инфраструктура је била запо-

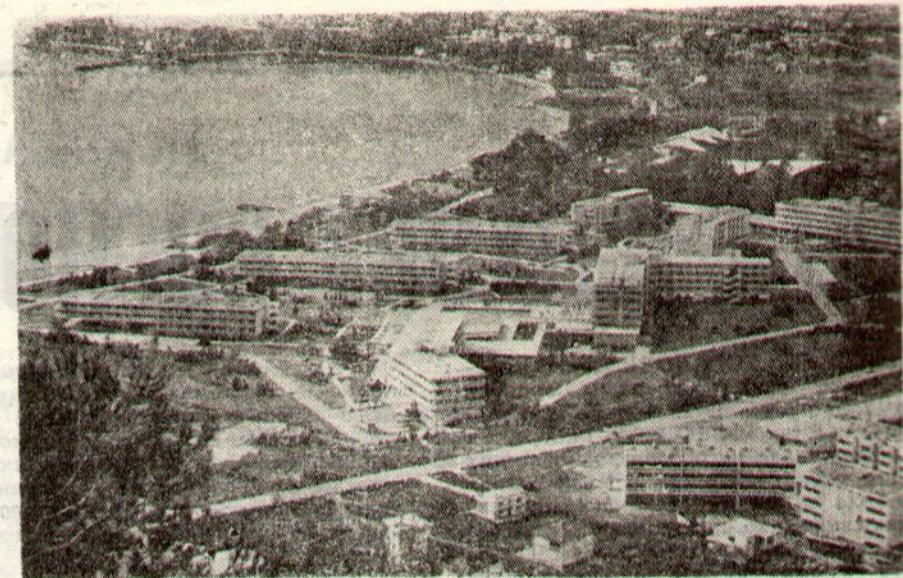
СВЕ КОМУНАЛНЕ СЛУЖБЕ ПОД ИСТИМ КРОВОМ. — МЕЂУСОБНО ИСПОМАГАЊЕ ДОНИЈЕЛО УШТЕДЕ. — КАНАЛИЗАЦИЈА — ПРОБЛЕМ БРОЈ ЈЕДАН

стављена у нашој комуни: у току интензивне и брзе изградње заборавили смо на пратеће објekte, па је то донијело низ комуналних проблема. Међу њима, један од највећих је канализација коју смо потпуно испустили из вида. Сада налазимо период када треба да се окренемо свим тим проблемима у жељи да их решавамо, па ће ангажовање сваког грађанина бити од огромног значаја, а непрекидно и велико залагање сваког нашег радника, музака задатак — завршио је Никчевић.

ХОМОГЕНА ЦЈЕЛИНА СПОСОБНА ЗА РАД

Број за урбанизам и пројектовање као посебна Основна организација удруженог рада, значајан је сервис у комуналној дјелатности. Ова организација запошљава за сада само пет инжењера, архитеката и четири техничара, а обавља веома сложене задатке. Половина свих послова отпада на рад из области урбанистичког пројектовања за подручје наше општине, а половина на израду инвестиционо-техничке документације за високу и ниску градњу.

— Због обимног послоса који је пред назначјем у могућности да пружамо услуге грађанима са подручја наше општине, нити онима који желе да граде на овом подручју — каже Младен Гаковић, — Морамо је да побољшамо квалификациону структуру, примајући још неколико архитеката и техничара. Тако смо, организовањем у једну основну организацију постали цјелина способна за сваки рад из наше области, па је толико жељена интеграција сваког обрадовала. Квалитет нашег рада је добар, што показују све досадашње рецензије. Кајем ове године организовањем изложбу свих наших радова... Велика предност је што су сродне службе удружене што се међусобно испомажемо. Постоји је, на пример, за водовод, канализацију, стан или било шта друго што спада у надлежност нашег предузећа, потребан у првом реду пројекат,

У „Фабрикама девиза“ — канализација кључни проблем

ми смо ту и не треба тражити помоћ од других лица. На крају, наша служба новим Законом о инвестиционој изградњи до бија значајно мјесто, па је нужно да је ојачамо и постанемо снажна организација у служби радног човека.

КАНАЛИЗАЦИЈА — ПРОБЛЕМ БРОЈ ЈЕДАН

Основна организација удруженог рада Водовод и канализација има пет радних јединица: црну станицу Режевићи, црну станицу Подгора, погон за одржавање свих система водоводних објеката, јединице за изградњу водоводне мреже и изградњу и одржавање канализације. У овој организацији запошљено је 42 радника.

— Интеграција је требала да успиједи знатно раније — каже Крсто Марковић, доносиле много предности: заједнички сложније дјелујемо: комунални сервис је под истим кровом, па су смањени трошкови, а ствара се солидна база за много болије рад.

Што се тиче водовода, ту послови теку добро: решено је питање снабдијевања водом за сљедећих 10—15 година, и главни је посао да се добро одржава и створи услови за отплату кредита.

— Главни наш проблем — наставио је Марковић — јесте канализација која није решена на подручју читаве општине. Ми смо у фази формирања радне јединице која би не само одржавала све системе, већ градила нове, али имамо много потешкоћа. Требаје, најмаје, да сви који имају канализациону мрежу — приватници и привреда — плаћају по 0,40 динара по кубном метру урошеној води! Први су нам се суспоставили угоститељи који кажу да су канализацију одржавати на стари начин. То, практично, значи и даље нестручно: вода ће се одливати у море, загађивати га и тако стварати могућност да плаже постану неинтересантне за купаче.

ДУГОВИ ЗА СТАНОВЕ

Основна организација удруженог рада Изградња и одржавања станове има девет радника. Њена основна дјелатност је одржавање и изградња станове.

— Има доста проблема у раду наше основне организације — каже Гавро Милачић. — Оне који радницима додељују станове неблаговремено нам достављају рјешења, или их уопште не достављају, па немамо тачан увид у број корисника становова, нити убрајамо становарину. Има случајева да човек пет година користи стан у друштвеној својини, а нема рјешења, нити плаћа кирију! Ми смо ту немојни. Други је проблем што су кирије за поједине станове врло ниске, па их је немогуће одржавати. То је случај са зградама „Балкан“, „Тврђава“ и другим у старом граду. У ствари, кирија је 3,8 пута мања него што би требала да буде да би зграда била амортизована за стогодина!

Од 1971. године до данас направљено је свега 90 станова. Конкуришу нам друга предузећа. Ми нијесмо толико јаки да пјавионично учествујемо на конкурс, што значи да на том плану треба направити крупније кораке. Осим тога, да изградња станове и система за пречишћавање фекалних вода дугује нам се 4,5 милиона динара — 1.700.000 Фонд за изградњу комуналних објеката, а остало купчи станове.

ОДЛИЧАН СМЈЕШТАЈ ЗА РАДНИKE

Највише запослених је у, свакако, највишемују основној организацији — Комуналне службе. Тамо 110 лица ради на одржавању чистоће, зелених површина, плажа, расvјете, пјаца, лука и пристаништа, паркинг простора, на одвоју смештај, чишћењу канала и у обућарској радионици. Оваја служба је врло значајна и очи грађана упрте су највише у њен рад, поготову што ту још увијек ствари не стоеју како треба.

— Значајно је то што смо направили одличан смјештај за раднике ове организације — каже Марко Зец. — Од грађевинског предузећа „Пионир“ купили смо у Бечићима њихове објекте који су коштали два милиона динара и за наше рад-

нике направили смјештај хотелског типа. Радник се храни и стапаје у модерно опремљеним собама за свега 200 динара. Упркос томе људи нерадо долазе да раде посао. Обично се задрже један сезону и, чим се укаже прилика, пређу у гоститељство, где им је лакше. Иначе, набавили смо нову механизацију. Проблем нам причињавају неекономске цијене услуга, па се то одражава на њихов квалитет. Покривамо подручје од Јазе до Вујићице, где још увијек није решено питање неких саобраћајница, паркинга, пјаца, аутобуских станица. Да би то све било у реду, потребно је да се ојачамо и кадровски и материјално, што подразумијева помоћ свих фактора у нашој комуни чији смо ми свакодневни сервис.

БИТЬЕ ВОЉЕ — ОБЕЋАВАЈУ РАДНИЦИ

Жељели смо да чујемо и оне који обављају све ове задатке и који су чести гости у нашим становима и кућама. Рамазан Мехмедовић је чистак који каже да није задовољан личним дохотком којак да именује свега 1400 динара, и због чега његови колеге одлазе у хотеле. Ипак, он нам се похвалио да им је одлично у Бечићима и да је то, можда, пут да радици не напуштају овај посао.

— Интеграцијом је дosta учинено — каже Јуро Зеновић. Њега сви добро познају као ревносног „комуналца“ који је стапио на „радном мјесту“. Стичем утисак — наставља он — да се послови већ „ходају“ — људи се слободније осећају, боља је сарадња. Истог је мишљење и Иво Борета, водонапојатар, који је задовољан радом и пословима које изводи он и његови колеге.

— Оно што је најљепше код нас је друштво, пријатељство и коректан однос према послу — каже Мирко Мильанић, који каже да је задовољан личним дохотком којак да именује свега 1400 динара, и због чега његови колеге одлазе у хотеле. Ипак, он нам се похвалио да им је одлично у Бечићима и да је то, можда, пут да радици не напуштају овај посао.

Саво Третовић

Поштари закашњавају

Мјештани Борета и Ивановића желе се да им пошта не стиже на вријеме, а често је употпуне не добијају. Поштари је донесу само до прве куће и ли до неког познаника.

— Имамо радознale кошије, па се деси да по неко писмо стигне отворено — жали се дводесетогодишња Славица Рачичевић. Јово Станчић сматра да би поштар Прибојовић морао савјесије да обавља своју дужност.

Чују се и приговори на нељубазност особља које ради на шалтерима телескопске службе и новчаних уплатница.

С. Р.

ПОРТРЕТИ

СВИ ГА ПОЗНАЈУ

МАЛО КОЈИ СТАНОВНИК ВУДВАНСКЕ РИВИЈЕРЕ не познаје Јуба Живковића. Знају га и они који нису Будвани, Петровчани и из Светог Стефана, који ту наврате лjetи, или овдје имају кућу, пријатеље, рођаке. Непосредан, срдачан и беспрекоран радник, такав је овај врсни стручњак који је ових дана скинуо свој мантил, оставил бијела кола службе за дезинсекцију, дезинфекцију и дератизацију, своје другове, сараднике и пословне пријатеље и отишао на заслужени одмор. Није Јубо захелио да се одмара, нити му је досадио посао. Услови за пензију већ давно су стечени, здравље је наприједо тешким и натпорним радом. То нам је рекао прије неколико дана кад смо разговарали о пензији и друговима с којима се растваје. Он ће, наравно, и убудуће помагати савјетом, личним примјером и ангажовањем, јер воли посао који је годинама обављао, и биће спреман да поново обуче мантил када год то буде требало.

Љубова животна стаза је била дosta трновита. Од 1946. године радио је на пословима од којих се диже која се на глави — на сузбијању трбушног тифуса и пјегавца у Колашину, Вијевлом Польу и Иванграду. Затим је постао санитарни инспектор Републике Србије и ту је дужност обављао пуних десет година. Као санитарни инспектор у Скупштини општине Будва провео је неколико година.

— Пosaо зdravstvenog radnika u poslijeratnim godinama nije bio nimalo lako — каже Иво Ђукић, dugogodišnji saradnik i drug Žubu Živkovića. — Јубо ga је, međutim, uvi-

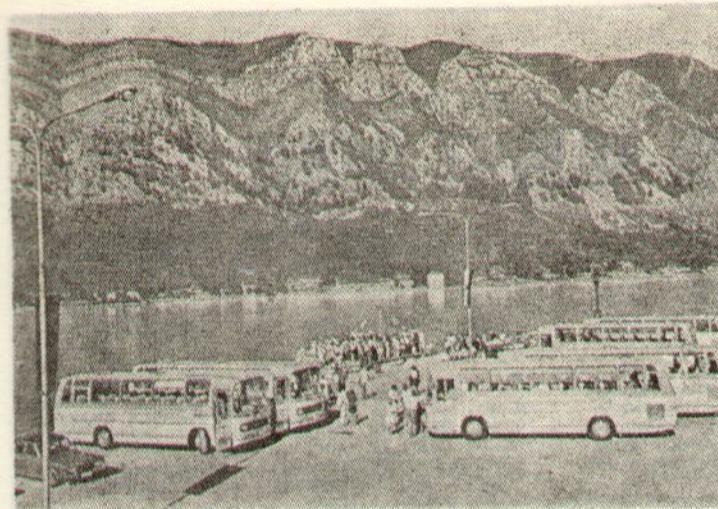

Љубо Живковић

јек беспрекорно обављао, савлађуји и најteже препреке. И у инспекцији је Јубо нашао себе.

Љубо Живковић организовао је у Будви такозвану „ДДД“ службу коју је водио до пензионисања. Њеним формирањем будвански туризам је много добио. Комарац је нестао из Будве. Читава служба одлично функционише: одговара се на сваки позив грађана, помоћ се пружа тамо где је потребна и где је траже. Зато и грађани имају пуно хвале на службу, Јуба и његове другове, па ће им бити необично када га више не буду видјели у његовом радном мантилу и с друговима на послу.

С. Г.

САВРЕМЕНО ТУРИСТИЧКО ПУТОВАЊЕ

„Јадрантурист“ спреман

Основна организација удруженог рада „Јадрантурист“, која послује у оквиру „Монтенетротуриста“, очекује у наступајућој сезони добре резултате. Њен основни задатак — превоз туриста од аеродрома до хотела и натраг и организовање излета за хотелске госте — како се сматра, обавиће се успешно.

— Купили смо пет нових аутобуса марке „мерцедес“, који представљају „посљедњу ријеч техничке“, а у Минхену смо обавили комплетан сервис аутобуса које смо користили до сада, па ћемо ове сезоне располагати с дводесет два велика и три мања аутобуса. Планирали смо да прекеземо двије стотине педесет хиљада туриста од аеродрома до хотела. Рачунамо да ће их око 80% бити наши гости на излетима до Дубровника, Скадарског језера Улциња и других мјеста. Четрдесет осам радника, колико их наша основна организација удруженог рада броји, спремно су прихватили постављене задатке и обавезе које треба да извршимо у току наредних мјесеци. Попсебно напоран посао очекује возаче до којих су 90% са високом квалификацијом. То би, у најкрајем, била наша „лична карта“ — рекао нам је директор „Јадрантуриста“ „Душан Лијешевић.

Д. Н.

НОВИНАРИ У БУДВИ

Крајем овог мјесеца Будву ће посетити више домаћих и страних новинара који ће писати о будванском привреди и Црногорском приморју и снимати етелефизијске емисије. Већ 24. јуна стигла је група од тридесетак југословенских новинара из разних листова, часописа и радио-телевизијских центара за које су студијско путовање по Црној Гори организовали Савезни комитет за информације и Секретаријат за информације при Извршном вijeću Скупштине СР Црне Горе. Они у Будви воде разговоре у „Монтенегротуристу“.

Сјутра у Свети Стефан долази екипа канадске телевизије и њени новинари ће боравити у Будви и у граду-хотелу, где ће снимати дио емисије о нашој земљи.

Крајем мјесеца стиће група од 40 новинара из Сједињених Америчких Држава који ће као представници високотиражних листова и часописа, бити гости „Монтенегротуриста“.

У Будви су боравил новинари холадске телевизије који су били гости Туристичког савеза Југославије и „Монтенегротуриста“ ради снимања телевизијске репортаже о нашим крајевима.

У нашем граду ће два мјесеца боравити Брајан Ходгсон, уредник чуvenог „Националног географског магазина“ из Вашингтона, који о Будви спрема репортажу на дводесетак страна.

— Посете ових еminentних новинара, и писаца имају за нас велики значај — изјавио је Миши Брајло, помоћник генералног директора „Монтенегротуриста“ — и ми немо настојимо да им боравак учинимо угодним и пружимо потребне информације.

ЉЕТО У РАДНИЧКИМ ОДМАРАЛИШТИМА

У хотелу „ПАРК“ ЗАБАВЕ НАПРЕТКЕ

ХОТЕЛ „ПАРК“ (на слици), који припада Заједници електропривреде Србије, једно је од најљепших одмаралишта на подручју будванске ривијере. У хотелу и вилама има око 450 лежаја намијењених у првом реду радницима Електропривреде Србије који жеље да овде проведу свој одмор.

У овом одмаралишту љеђују и радници других предузећа — Трудбеници — Тетек са боравићем овде четири мјесеца, смјењујући се сваких петнаест дана. Поред радника „Охиса“ из Скопља, у хотелу ће љетовати радници из Чехословачке, Мађарске, Румуније и Пољске који стижу преко Бироа за одмор радника при Вијењу Савеза синдиката СФРЈ.

— Радници Заједнице електропривреде Србије бораве од 15. јуна до половине августа мјесеца — рекао нам је Миливоје Милашевић, директор хотела „Парк“ — и за њих ће пансион износити 100 динара. Кад има слободних мјеста, спремни смо да примимо све one који желе да овде љетују и за њих пансион износи 117 динара.

Хотел има најљепшу цвјетну терасу на Црногорском приморју на којој ће се љетос, смјењивати познати певачи Беба Селимовић Неда Украден, Драган Милјалковић, Данијела Панчетовић и други које ће пратити ансамбл Жар- ка Јосиповића Шкуле и оркестар „Сингидунум“.

Услуга у хотелу је добра: ту раде ученици за квалификоване раднике школе „Паја Мартановић“ из Панчева и њиховим радом гости су задовољни.

С. Г.

СРДАЧАН ДОЧЕК

На тиватски аеродром, недавно је стигла прва група њемачких гостију који долазе посредством најстарије њемачке туристичке агенције „Изарија“ из Минхена. Туристи не стизати на Црногорско приморје сваких петнаест дана и одјести у хотелима „Монтенегротуриста“, већином

у Будви, Бечићима, Светом Стефану и Петровцу.

Да дочек буде што љепши побринули су се приједни радници „Изарије“ на челу са водичем Андријом Мокошем. Прво „окрепљење“, а уједно и добро дошлица (на слици) била је чашница шљивовице. Капетан ави-

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ

Излет у Жуковицу

Шеснаестог јуна група гостију из Будве отпутовала је бродом „Улцињијум“ на први овогодишњи излет у Жуковицу, где је направљен рибљи ресторант испред живописног маслињака. Власници ресторана је Основна организација удруженог рада „Рибарство“ предузећа индустримпорт из Титограда, поゴн Бигово. Сваки од стотинак гостију, колико их дође на излет, добије прије јела ракију или вињак, а послиje рибе са гравом пije се вино. Не рачунајући превоз, један такав оброк стаје 38 динара.

М. Г.

РЕСТОРАН „ОРО“

При салону намјештаја предузећа „Јутодрво“ у Радановићима основна организација удруженог рада Индустримпорт „ТРГОТУРС“ из Тивта отворила је ресторант „ОРО“, пријатан објекат за све one који желе да се послиje дужег пута мало одморе.

ЈОШ ЈЕДНА ПРОДАВНИЦА СУВЕНИРА

Недалеко од Попите у Будви, почетком јуна отворена је још једна модерна продавница сувенира, која је за сада добро снабдјевана.

М. Г.

она изјавио је да срдачнији дочек није доживио у својој дугогодишњој пилотској пракси.

С. Г.

ЗАВАЛА ЗАВОРАВЉЕНА

Између Словенске плаже и рта Завале налази се запуштена плајза. Питамо се: још колико времена ће је надлежни органи оставити на милост и немилост туриста? Зар нема никог ко би могао да организује чишћење плаже, постави неколико великих корпи за смеће, раскрчи жбуње и направи стазу која би водила до магистрале?

Тамо где жбуње расте уз саму обалу, а на самој плажи има доста папира, отпадака, дашчица и сувог грања, стоји опасност избијања пожара чиме би био угрожен не само овај рт већ и читави бечички крај. Зар нам није довољна прошлогодишња опомена, када су, на више мјеста и у више наврата, избијали пожари и када је уништен комплекс шума у пречнику од готово два километра у Радановићима?

Истине, ове године имамо и ватрогасно друштво, али није ли боље „спријечити него лијечити“?

С. Р.

КАМЕРА ОПТУЖУЈЕ

КО ЈЕ КРИВ?

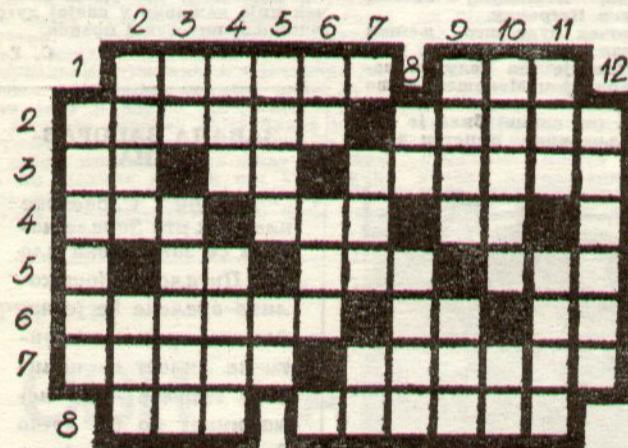

Ко је крив — предузеће „Новотехна“, које изводи радове или неко од говорних који воде рачуна о комуналацијама, за сада не можемо рећи. То, уосталом, није тренутно ни важно, пошто ће се, претпостављамо, виновник препознати и предузети мјере да се ово ругло уклони. Односно, буде ли и даље забораван, нађи ће се, вальда, неко ко је овлашићен да га упозори на дужност и ред.

Из темеља стамбене зграде коју подиже, предузеће „Новотехна“ депоновало је земљу на простору између аутобуске станице и парка — тамо где је се извлаче чамци. По свој прилици, били су у заблуди да ће море ту земљу однijeti, што се, нажалост, није додило. Поред тога што је плажа општегена, она „депонија“, као што се на фотографији види, показује колико се мало бринемо — не да уљепшамо оно што нам је природа даровала, већ да то не унаказимо.

Снимио: В. Ракочевић

Укрштене ријечи бр. 4

ВОДОРАВНО: 1) Познати књижевник и политичар из Буџе (Кањаш Мацедоновић) — бивши мађарски фудбалски представници; 2) Фудбалер Бразила — направа помоћу које се води вода из бунара; 3) Самогласник и сугласник аутоознака за Ријеку — индустриски град у Хрватској; 4) Мања војна формација — индустриска област у Њемачкој — разум — сугласник; 5) Аутоознака за Аустрију — ономатопеја лавежи усамљен — град у Француској; 6) Географски појам (мн.) — першуј — нота солимизације; 7) Хотел у Будви — бивши предсједник САД; 8) Позната репортерка „Вечерњих новости“ (Слободанка) — тврђава код Будве.

УСПРАВНО: 1) Савезна држава у САД; 2) Једно годишње доба — показана замјеница; 3) Почетна слова једног црногорског града на приморју — град у Тексасу у коме је убијен Џон Кенеди; 4) Један (турски) — једи-

диница за мјеренje електричног напона; 5) Чувени италијански кошаркашки клуб — аутоознака за Ваљево; 6) Енглески драмски писац (Кандид) — француски револуционар, члан прве Интернационале (Адолф) — двадесето слово кирилице; 7) Самогласник — почетна слова једне јужноамеричке државе — показана замјеница; 8) Сугласник и самогласник — једна планета; 9) Држава у Јужној Америци — свједок при вјенčању; 10) Мирис — узвик нестриљења; 11) Опасна звијезда из породице мачака — гагара; 12) Фудбалски клуб из Будве.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РИЈЕЧИ БР. 3.

ВОДОРАВНО: 1) анали — ири;

2) Свети Никола; 3) Т — Рам

— Ром — м; амор — Т мати;

5) Кан — Јаз — НИН; 6) ап —

пирит — ст; 7) ага — алеа.

Страдимир Фатић

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР ИЗ БУДВЕ ОРГАНИЗУЈЕ У ЈУЛУ И АВГУСТУ ЧАСОВЕ ЗА РЕДОВНЕ УЧЕНИКЕ СРЕДЊИХ ШКОЛА КОЈИ СУ УПУЋЕНИ НА ПОПРАВНИ ИСПИТ.

КАНДИДАТИ СЕ МОГУ ПРИЈАВИТИ ЦЕНТРУ ТОК МЈЕСЕЦА ЈУНА.

ЦИЈЕНА ЋЕ ЗАВИСИТИ ОД БРОЈА ПРИЈАВЉЕНИХ УЧЕНИКА.

ДА ВАС ПОДСЈЕТИМО

ДАТУМИ КОЈИ СЕ ПАМТЕ

26. ЈУНИ

— 1936. године, на Белведеру код Цетиња, одржан је протестни збор против мучења и злостављања 298 ухапшених комуниста из Црне Горе. Жандарми су отворили ватру на учеснике збора и том приликом убили шест, а ранили 33 лица.

27. ЈУНИ

— 1935. године у Москви је одржана сједница Политбироа ЦК КПЈ на којој је дјелнично усвојен захтјеј Јосипа Броза Тита, члана Политбироа, да се руководством Партије прецели у земљу. Одлучено је да се формира Земаљски биро, са сједиштем у Загребу, за чији је рад пред Политбироом ЦК КПЈ био одговоран друг Тито.

— 1941. године формиран је у Београду, на сједници ЦК КПЈ, Главни штаб НОН Југославије за чијег је команданта одређен друг Тито.

28. ЈУНИ

— 1914. године Гаврило Принцип са друgovima из „Младе Босне“ извршио је у Сарајеву атентат на аустроугарског престолонаследника Француја Фердинанда.

— 1921. године Уставотворна скупштина Југославије прихватила је такозвани Видовдански устав, који је осигурао хегемонију великосрпске буржуазије у знак протеста, посланици КПЈ напустили су сједницу прије гласања.

29. ЈУНИ

— 1919. године у Београду је одржан митинг 4.000 радника на коме су влади постављени захтјеви да се пусти на слободу похапшених друgovima, да се укине цензура и одобривати рад партијских и синдикалних организација.

30. ЈУНИ

— 1810. године рођен је словеначки књижевник Станко Враз (умро 1851), један од најистакнутијих представника „илиризма“. Иако је писао и на словеначком, Враз је прихватио српскохрватски као књижевни језик.

— 1942. године у Ледићима, под планином Вјелашницом, одржана је сједница Централног комитета Комunističke партије Југославије.

1. ЈУЛИ

— 1927. године у Никшићу је почeo да излази лист „Радни народ“, орган Комунистичке партије у Црној Гори.

— 1941. године ЦК СКОЈ-а издао је проглас у коме се омладина Југославије позива на јединство, отпор окупатору и спремност за општениродни устанак. Акциона парола тог прогласа гласила је: „Све за пораз фашистичких разбојника! Све за победу правденистави Советског Савеза — за ослобођење наших народа!“

2. ЈУЛИ

— 1961. године амерички књижевник Ерnest Хемингвеј (рођен 1898) извршио је самоубиство. За вријеме првог светског рата Хемингвеј је био добровољан на италијанском фронту, а за вријеме шпанског грађанског рата био је као репортар на страни револуционаца и јавно иступао против фашизма. Последњих година живио је на Куби, подржавајући кубански револуцију. Добио је Нобелову награду за књижевност 1954. године.

3. ЈУЛИ

— 1922. године у Вечу је почела Прва конференција КПЈ, којој су присуствовала 22 делегата.

IN MEMORIAM

Дана 23. јуна (недјеља) 1974. године напрвило се четрдесет дана од смрти нашег драгог и племенитог братства.

ЛУКА ТОДОРОВА МИТРОВИЋА

који умрио у 77-ој години живота у Калифорнији (САД) код пријатеља Алексе Митровића и ба сахранен 14. маја на гробљу у Сан Франциску уз присуство многоbrojnih исељеника из Црне Горе и других крајева Југославије. Од његове родбине из старог краја сакрани су присуствовали његови синови Станко и Панто Митровић.

Покојни Лука Тодоров Митровић провео је у Америци пуних 58 година, али је повремено посјећивао свој стари крај, и то у оних најтешким тренуцима када је требалостати на браник отаџбине чија је слобода била угрожена. Као млади добровољно је побјегао из окупирани

земље у црногорску војску да се бори против аустријског окупатора. Био је заробљен од стране Аустријанаца и мобилисан, али је на Тиролском фронту искристично тренутак и прикњучио се

савезничкој војсци у чијим је борбама редовима остао све до коначног ослобођења земље. Поново ослобођења морао је поново да напусти своју родну груду и пође у свијет за зарадом. У түбини је провео најдуже године свога живота, али никад није заборавио најдужи крај за којим је вјечито морила посталгија и којег је посјетио непосредно прије смрти.

Покојни Лука Тодоров Митровић имао уже фамилије, али је читаву своју зараду посветио својим близјим рођацима и синовцима, али није заборавио ни јаједничке потребе стварног краја, па је приложио 13.000 долара за изградњу риве у Светом Стефану.

Поводом четрдесетодневног помене, у знак сјећања и успомене на овај драги лик његови пријатељи и рођаци, који нијесу могли присуствовать сахарни у Калифорнији, окупили су се 23. јуна (у недјељу) у 10 часова на породичном гробљу у манастиру Прасквици код Светог Стефана.

Ожалошћена и неизједио захвална његова родбина из Светог Стефана.